

צא:

השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא

מסורת הש"ס

עין משפט
גרי מוצה

דש באווזין ובתרגולין ארבי יוסי ברבי יהודה סהו. יש לפרש
דמיבעיא ליה דשין נרגליהן ולא נכפיהם דאין יכולין לזוש
נכפיהן דלי בכל כחו בעינן האיצא או דלמא דיו ורגליו בעינן
והא ליכא דאין דשין נכפיהן אי נמי יש לומר דאפילו דשין נכפיהן

מתני' ואפילו נכפיו. דאין מוזי דיו ורגליו: גמ' כי שור.
דהא אקטת חוסס למחס: דש באווזים. דאין להם ידים להשען
וכל משענתם על נרגליהן: עד שלא הילכו וכו'. דרנן להטיל ענבים
על הגת וזוכרין נרגליהם על

- (ב) [ג]ל רבנא. רש"י.
- (ג) פסחין נט.
- (ד) ומעשרות פ"ג מ"ח.
- (ה) נירפת רש"ל בשלח
- (ו) מל"ח וכן בערין. (ז) וקף
- פח.

תורה אור השלם

- 1 את חקתי תשמרו
בהתקף לא תרביע
כלאים שרף לא תורע
כלאים וקנז כלאים
שעטו לא יעלה עליך.
ויקרא י"ט
- 2 כי תבא בכרם רעך
ואכלת ענבים כנפישך
שבעך ואל בלך לא
תתן: דברים כג ה'

מוסף רש"י

דש באווזין ובתרגולין.
שאין להם אלא הנלס,
מזו. מי עבר עליהם משום
לא לתקוטם שור. אי לא. בכל
כחו בעינן. כשור. והא
איכא כ' (סוה"מ) וכו'.

עך א ויהי פ"ט מה'ג'
בלאס הלכ' ב פתג'
לאין רפס טור ש"ע י"ד
פ"י ר"ז ספ"ג ז:
ע"ב ב נו"י פ"ג מה'ג'
סביתו הלכה ט
פתג ע"ן א' טושי"ע ח"ת
פ"י ש"ג ספ"ג א':
פ"ד ג' ה' מ"י' ע"ס הלכה
י' י"א י"ב טושי"ע ע"ס
ספ"ג ט:
מ"ב ר' ו' נו"י ע"ס הלכה ב
וע"ן כהנשת וכת"מ
טושי"ע ע"ס ספ"ג י"א:
פ"ב ה' ט' מ"י' ע"ס הלכה
י' טושי"ע ע"ס פ"י י'.

אילו נאמר יבהמתך לא תרביע הייתי אומר
לא יאחזו אדם את הבהמה כדי שיעלה
עליה זכר תלמוד לומר כלאים כלאים הוא
דאסור הא מין במינו שרי ומין במינו נמי
אחיה אין הכנסה לא מאי אחיה הכנסה
ואמאי קרי ליה אחיה לישנא מעליא אמר
רב אשי הא מילתא בעו מינאי דכי י"רב
נחמיה ריש גלותא מהו להכניס מין ומינו
ושאינו מינו לדיד כיון דאיכא מיניה בתר
מיניה גריר או דלמא אפילו הכי לא ופשטי
להו לאיסורא דלא כהלכתא משום פריצותא
דעבדי: מתני' יהיה עושה בידיו אבל לא
ברגליו ברגליו אבל לא בידיו אפילו בכתיפו
הרי זה אוכל ר' יוסי ברבי יהודה אומר עד
שיעשה בידיו וברגליו: גמ' מ"ט י"ב תבא
בכרם רעך ככל מאי דעבדי: רבי יוסי בר'
יהודה אומר עד שיעשה בידיו וברגליו: מ"ט
ד' יוסי ברבי יהודה כי שור מה שור עד
שיעשה בידיו וברגליו אף פועל עד שיעשה
בידיו וברגליו בעי רבה בר רב הונא דש
באווזין ובתרגולין לר' יוסי ברבי יהודה מהו
בכל כחו בעינן והא איכא או דלמא בידיו
וברגליו בעינן והא ליכא תיקו אמר רב נחמן
אמר רבה בר אבהו הפועלים עד שלא הילכו
שתי וערב בגת אוכלין ענבים ואין שותין יין
משהילכו שתי וערב בגת אוכלין ענבים
ושותין יין: מתני' יהיה עושה בתאנים
לא יאכל בענבים בענבים לא יאכל בתאנים
לא יאכל מונע את עצמו עד שמגיע למקום
יפות ואוכל וכולן לא אמרו אלא בשעת
מלאכה אבל משום השב אבידה לבעלים
אמרו פועלין אוכלין בהליכתן מאומן לאומן
ובחזירתן מן הגת ובחמור כשהיא פורקת:
גמ' איבעיא להו עושה בגנן זה כהו שייאכל
בגנן אחר ממין שאתה נותן לכליו של בעל
הבית בעינן והא איכא או דלמא כומה
שאתה נותן לכליו של בעל הבית בעינן
והא ליכא ואם תמצוי לומר עושה בגנן זה

לפיכך אין שומין יין דהוה ליה עושה
במין און ואוכל במין אחר: מתני'
אכל מונע הוא עמלו וכו' ואוכל.
כל אכילתו מהן: וכולן לא אמרו.
שיאכל אלא בשעה שהוא עוסק
במלאכה ולא שישב לו ויאכל לומר
הרי מנעמי עמלי עד כאן לא נכלתי
לאכול עכשו אשכ לי ואוכל: אבל
מפני השב אבידה לבעלים. שלא
ינטל ממלאכתו ויאכל: אמרו טועלין
אוכלין בהליכתן מאומן לאומן.
כשגמרו שורה זו והולכין להתחיל
במחירתה וע"ג דהיא שעתא לאו
שעת מלאכה היא ניחא ליה לבעל
במחירתה וכו': ותמור כשהיא פורקת.
בגמרא מפרש לה: גמ' מהו שייאכל
בגנן אחר. שיקן אשכול גפן יפה
וילך למקום שהוא עושה שם ויאכל:
ואי אמרם. למה לי למיעבי להא
פשיטא דלכול דלי אינו אוכל שור
במחזור דריבין לעיל דלכול היכי
אכיל הרי מלאכת שור במחזור זה
אפשר לו לאכול מגפן שהוא עושה
זה שהרי קשור לגמד לפני העגלה
והנזירים עושין בגפן שאלה העגלה
ועומדים בעגלה: אי משום הא לא
תפשוט אמר רב שיאש כשרכא.
בזמורה ארוכה מאד ומנעת עד לפני
השור: דומיא דתאנים וענבים.
שעושה בתאנה זו ואוכל בתרבותיה:
אמר רב שיאש בריה דרב אידי.
לעולם תרוייבו בעינן ממין וממה
והאי דליטריך לתימני תאנים וענבים
ודייקת הא תאנים ותאנים אוכל
בתאנה המודלת על הגפן או גפן
מודלה על תאנה ואשמעינן היה
עושה במין זה לא יאכל במין אחר
ואע"ג דהוי עסוק בשניהם שהרי
לרין להגביה ולהפריד הענפים של
זה מזה כשהוא חותך ומיהו לא ממין
שאתה נותן הוא הא תאנים ותאנים
דומיא דהני כגון המודלת על חבירה
אין לרין להמין מאחה מתן יאכל
דממין שאתה נותן וממה שאתה
נותן הוא דבשניהם הוא עסוק:
ליוזל וליפי למקום שהוא עושה.
ולמה ליה למנוע: משום ביטול
מלאכה. שביטול בהליכתו ובחזרתו:
אששו ובניו מהו. שלא נשכרו
אזל בעל הבית וקא מיימו ליה:
סכרוה. רנן דבי מדרשא דבעו
למיפשט מהא בעינן: מהלך.
בכרי בעל הבית כגון זה נכלתו
מאומן לאומן: כעושה מעשה
דמי. ויש לו לאכול ואפילו הכי
אי לאו דתקון ליה רנן דניחא
ליה לבעל הבית מדאורייתא לא
אכיל מפני שהליכתו לורך גפן
שהולך אצלה הוא ואכילתו מעניס
שקולן מוזי שלא ממנה הוא
אלמא עושה כזה אין אוכל כזה:
לאו כעושה מעשה דמי. הלכך
כחף והולך מוזי אל זו ואכיל:
ומהלך

לא יאכל בגנן אחר שור במחזור היכי אכיל
אידי ב' בשרכא תא שמע היה עושה בתאנים לא יאכל בענבים הא תאנים
ותאנים דומיא דתאנים וענבים אוכל ואי אמרת עושה בגנן זה אינו אוכל
בגנן אחר היכי משכחת לה אמר רב שיאש בריה דרב אידי במודלית תא
שמע אבל מונע את עצמו עד שמגיע למקום היפות ואוכל ואי אמרת עושה
בגנן זה אוכל בגנן אחר ניוזל וניתי וניכול החם משום ביטול מלאכה לא
קא מיבעיא לן כי קא מבעיא לן היכא דאיכא אשתו ובניו מאי תא שמע
וכולם לא אמרו אלא בשעת מלאכה אבל מפני השב אבידה לבעלים אמרו
פועלים אוכלים בהליכתן מאומן לאומן ובחזירתן מן הגת סברוה מהלך
כעושה מעשה דמי ומשום השב אבידה לבעלים הוא דאכיל מדאורייתא לא
אכיל אלמא עושה בגנן זה אינו אוכל בגנן אחר לא לעולם אימא לך עושה
בגנן זה אוכל בגנן אחר ומהלך לאו כעושה מעשה דמי איכא דאמרי סברוה
מהלך לאו כעושה מעשה דמי והיינו מעמא דמדאורייתא לא אכיל משום
דלאו כעושה מעשה דמי הא עושה מעשה אכיל מדאורייתא אלמא עושה בגנן
זה אוכל בגנן אחר לא לעולם אימא לך עושה בגנן זה אינו אוכל בגנן אחר
ומהלך

אי לאו מפני השבת אבידה לא היה ליה למיכל: הא עושה מעשה. כגון נשא

לא יאכל בגנן אחר שור במחזור היכי אכיל
אידי ב' בשרכא תא שמע היה עושה בתאנים לא יאכל בענבים הא תאנים
ותאנים דומיא דתאנים וענבים אוכל ואי אמרת עושה בגנן זה אינו אוכל
בגנן אחר היכי משכחת לה אמר רב שיאש בריה דרב אידי במודלית תא
שמע אבל מונע את עצמו עד שמגיע למקום היפות ואוכל ואי אמרת עושה
בגנן זה אוכל בגנן אחר ניוזל וניתי וניכול החם משום ביטול מלאכה לא
קא מיבעיא לן כי קא מבעיא לן היכא דאיכא אשתו ובניו מאי תא שמע
וכולם לא אמרו אלא בשעת מלאכה אבל מפני השב אבידה לבעלים אמרו
פועלים אוכלים בהליכתן מאומן לאומן ובחזירתן מן הגת סברוה מהלך
כעושה מעשה דמי ומשום השב אבידה לבעלים הוא דאכיל מדאורייתא לא
אכיל אלמא עושה בגנן זה אינו אוכל בגנן אחר לא לעולם אימא לך עושה
בגנן זה אוכל בגנן אחר ומהלך לאו כעושה מעשה דמי איכא דאמרי סברוה
מהלך לאו כעושה מעשה דמי והיינו מעמא דמדאורייתא לא אכיל משום
דלאו כעושה מעשה דמי הא עושה מעשה אכיל מדאורייתא אלמא עושה בגנן
זה אוכל בגנן אחר לא לעולם אימא לך עושה בגנן זה אינו אוכל בגנן אחר
ומהלך

אי לאו מפני השבת אבידה לא היה ליה למיכל: הא עושה מעשה. כגון נשא